

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

„POZNÁVÁME SVĚT KOLEM NÁS“

Motto: „*Jen to je v člověku pevné a stálé, čím
nasákl první věk.*“

J. A. Komenský

Obsah

1	Identifikační údaje.....	4
2	Obecná charakteristika školy	5
3	Podmínky předškolního vzdělávání	6
3.1	Věcné podmínky	6
3.2	Rytmický řád života a dne, životospráva	7
3.3	Bezpečně sociální prostředí	8
4	Organizace.....	9
4.1	Participativní a týmové řízení	9
4.2	Personální a pedagogické zajištění	10
4.3	Informační a komunikační systém školy	11
4.4	Otevřené partnerství, spoluúčast rodičů.....	11
4.5	Spolupráce se ZŠ.....	12
4.6	Spolupráce s pediatrem, s PPP a klinickým logopedem	12
4.7	Spolupráce se zřizovatelem.....	12
4.8	Spolupráce s jinými subjekty	13
4.9	Akce organizované školou	13
5	Charakteristika vzdělávacího programu.....	14
5.1	Výchovně vzdělávací strategie.....	14
5.2	Hlavní pedagogický záměr školní vzdělávací činnosti	14
5.3	Cíle předškolního vzdělávání.....	15
5.4	Specifika předškolního vzdělávání, metody a formy práce	15
5.5	Zaměření školy.....	16
5.6	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	16
5.6.1	Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	17
5.7	Vzdělávání dětí nadaných	18
5.8	Vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	18
5.9	Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	19
6	Vzdělávací obsah třídního vzdělávacího programu	20
7	Plán evaluace.....	44

1 Identifikační údaje

Název dokumentu:

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále jen „ŠVP“)

„Poznáváme svět kolem nás“

Školní vzdělávací program vychází z analýz podmínek mateřské školy.

Název a sídlo školy:

Název: Základní škola a mateřská škola Pěčín, příspěvková organizace
Adresa: Pěčín 17, 798 57 Laškov
Ředitelka školy: Mgr. Lenka Lošťáková
Právní forma: Příspěvková organizace – právní subjekt od 1. 1. 2003
IČO: 710 11 617
Kontakt: telefon 582 378 748, e-mail: zspencin@seznam.cz

Pracoviště:

Název: Mateřská škola Pěčín
Adresa: Pěčín 269, 798 57 Laškov
Učitelky MŠ: Magdaléna Sedláková, Michaela Pavelová
Kontakt: telefon 582 378 704, e-mail: mspencinpv@seznam.cz
IZO: 107 610 175

Zřizovatel:

Zřizovatel školy: Obec Pěčín
Adresa: Pěčín 109, 798 57 Laškov
IČO: 00 288 616
Starostka obce: Bc. Eva Knajblová
Kontakt: telefon 582 378 721, e-mail: ou@obecpencin.cz

Účinnost dokumentu:

Dokument je platný a účinný od 1. 9. 2023 do vydání nového. Případné změny jsou uváděny formou číslovaných dodatků.

ŠVP PV zpracovala Magdaléna Sedláková, Michaela Pavelová

2 Obecná charakteristika školy

Jednotřídní mateřská škola v Pěnčíně s celodenním provozem je umístěna v typizované přízemní budově, jejíž součástí je vlastní kuchyň. Provoz školy byl zahájen v roce 1974. Od 1. 1. 2003 se stala MŠ součástí právního subjektu Základní školy a mateřské školy Pěnčín, příspěvkové organizace. Umístění budovy mimo hlavní komunikaci zajišťuje klidné a čisté ovzduší. Třída je vybavena vyhovujícím nábytkem pro 25 dětí. Ke vzdělávání se využívají digitální technologie. Třída je propojena shrnovací stěnou s hernou, která slouží pro rozložení lehátek k odpočinku. V herně se nachází hudební koutek s pianinem, hrací kouty a úložiště lůžkovin. Skříňové police a regály slouží k uložení hraček a doplňků ke hrám. Další prostory MŠ tvoří šatna, umývárna se sprchovým koutem pro děti, odděleně řešeno WC pro děti a dospělé, společná kancelář učitelek a pracovnice stravovny a kuchyň s přípravnou stravy. V suterénu se nacházejí sklepy a kotelna na plynové topení. Bývalá kotelna slouží jako sklad zahradních hraček. Pro pobyt dětí venku je využívána školní terasa a zahrada vybavená tělovýchovnými prvky a nářadím z prostředků, které získal jako účelovou dotaci zřizovatel Obec Pěnčín. Součástí areálu školní zahrady je pískoviště se stabilním přístřeškem, soustava s tunelem, lezeckou stěnou a skluzavkou, dvouhoupačka, kládová houpačka, minikolotoč, 2 ks pružinového houpadla s motivem koníků, vláček, mobilní lavička k relaxaci, kovový altán a zahradní nábytek – 2 stoly se 4 lavicemi, dále zahradní nářadí a hračky uložené v dřevěném domku. K pobytu ve stinných místech slouží koruny vzrostlých stromů a malé dětské stany. Děti se samy podílejí svými výtvary na úpravě a výzdobě školního prostředí, dětské práce jsou přístupné rodičům i veřejnosti. Prostory sociálního zařízení splňují základní hygienické normy a jsou kapacitně dostačující.

3 Podmínky předškolního vzdělávání

Vzdělávání bude probíhat v souladu s upraveným RVP PV a dle individuálních požadavků u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětmi nadanými v těsné součinnosti s pokyny Školského poradenského zařízení. V návaznosti na ně náš ŠVP podrobně popíše materiální, organizační, personální a pedagogické podmínky, které příznivě ovlivňují kvalitu námi poskytovaného vzdělávání.

3.1 Věcné podmínky

V celé budově jsou plastová okna se žaluziemi a sítěmi proti hmyzu. Interiér třídy a herny je vybaven systém barevných policových skříní. Účelně jsou umístěna centra aktivit např. kuchyňský kout, výtvarný kout a dopravní koberec. Dětský nábytek, tělocvičné nářadí i vybavení pro odpočinek dětí jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí. Zdravotně – hygienické zařízení bylo doplněno o další dětská umývadla včetně zabudování sprchového koutu, vzhledem ke kapacitě byl navýšen počet toalet. Součástí prostor WC pro dospělé je úklidový kout s výlevkou. Vybavení hračkami, materiálem a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku. Je průběžně obnovováno, doplňováno. Hračky a podstatná část doplňků je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a ukládat na určené místo. Děti se samy svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě interiéru budovy. Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje školní terasa s využitím k jízdě na tříkolkách, za příznivého počasí k rannímu cvičení, ke kreslení. Školní zahrada je vybavena tělovýchovnými prvky v dřevěném provedení. K ukládání zahradních doplňků ke hrám slouží dřevěný domeček. Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Záměry:

- ve spolupráci s OÚ je plánována rekonstrukce MŠ
- postupně dokupovat doplňky a pomůcky s atestací
- udržovat stav TV prvků na školní zahradě i v MŠ v požadovaných normách

3.2 Rytmický řád života a dne, životospráva

Naší hlavní prioritou je propojit potřebu svobody dětí s potřebou řádu. Spojením se vytvoří správné podmínky pro zdravý vývoj předškolních dětí. Dětem poskytujeme plnohodnotnou a vyváženou stravu (dle norem). Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají k dispozici dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Pití si nalévají do vlastních hrníčků. Učitelky připomínají důležitost pití, jsou jim osobním příkladem. Mají na jídlo dostatek času. Všechny se při stolování v různé míře obsluhují samy. Děti mladší tří let jsou zařazovány do skupiny strážníků 3–6 let (vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování). Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.

Vnitřní režim školy:

- 6:15 - 8:30 hod. - spontánní činnosti, individuální vzdělávací práce, úklid hracích koutů
- 8:30 - 8:50 hod. - komunitní kruh, ranní cvičení
- 8:50 - 9:15 hod. - osobní hygiena, dopolední svačina
- 9:15 - 9:45 hod. - didakticky zacílené činnosti
- 9:45 - 11:45 hod. - pobyt dětí venku
- 11:45 - 12:15 hod. - hygiena, oběd
- 12:15 - 12:45 hod. - hygiena, převlékání a ukládání k odpolednímu odpočinku
- 12:45 - 14:15 hod. - uklidnění četbou a písní, odpočinek na lehátku, nabídka klidových činností
- 14:15 - 14:35 hod. - úprava lůžkovin a uložení pyžamek, hygiena včetně učešání, opakovací chvilka
- 14:35 - 14:50 hod. - odpolední svačina – samoobslužné činnosti dětí
- 14:50 - 16:15 hod. - volné hry, individuální činnosti

Děti jsou za příznivého počasí dvě hodiny venku, program činností je přizpůsoben okamžité kvalitě ovzduší a povětrnostním vlivům (déšť, mráz, silný vítr). Mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i při pravidelných vycházkách po okolí i ve třídě. Neumožňujeme pohyb samostatně mimo třídu, výjimkou je vyřízení vzkazů, splnění drobných úkolů. V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Děti ke spánku na lůžku nenutíme, těm, které mají nižší potřebu spánku, nabízíme klidné činnosti ve třídě. Sami se chováme podle zásad zdravého životního stylu a poskytujeme tak dětem přirozený vzor. Dobu pobytu v zimních měsících upravujeme venkovní teplotě a povětrnostním podmínkám.

Záměry:

- v letních měsících přenášet více činností mimo školní budovu
- vést děti ke zdravému životnímu stylu
- nadále umožňovat neomezený odpočinek mladším dětem, dodržovat dohodnuté pravidlo se staršími dětmi – brát ohled na spícího kamaráda

3.3 Bezpečně sociální prostředí

Dětem i dospělým zajišťujeme vlnidné a bezpečné prostředí MŠ. Nově přichozí děti mají možnost postupně se adaptovat na nové prostředí a situaci. Rodiče nově přichozích dětí dostanou základní informace a rady, jak ulehčit adaptaci dítěte na prostředí školy. Učitelky respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování, jednají přirozeně, nenásilně a citlivě. Kládeme důraz na to, aby nebyly neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovnosti, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřijatelné. Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat potřebný řád a učit se pravidlům soužití. Děti budou dostávat jasné a srozumitelné pokyny, zvláště při úklidu hraček a pomůcek, při přesunech po budově MŠ atd. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády. Pedagogický způsob, jakým jsou vedeny, je podporující, sympatizující. Projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitelky s dětmi. Zbytečně děti neorganizujeme, nemanipulujeme s nimi, nepodporujeme nezdravé soutěžení. Prosazují se činnosti s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života. Vyhýbáme se negativním slovním komentářům. Učitelky se dostatečně věnují vztahům ve třídě a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem.

Záměry:

- vytváření vlastních třídních pravidel, vedení k jejich dodržování a vlastní stanovení následků za jejich porušování – každoročně na začátku školního roku
- poskytnout získávání vhodných a dětem přiměřených informací
- poskytovat na vyžádání poradenské služby rodičům, podporovat partnerství ve vztahu škola-rodina.

4 Organizace

Přijímání dětí do mateřské školy se řídí platnou legislativou a školním řádem pro mateřské školy, který nastavuje kritéria pro přijímání dětí – MŠ pracuje jako jednotřídní s celodenním provozem heterogenního typu. Nastavení dostatečně pružného denního režimu, umožňujícího reagovat na individuální možnosti dětí. Vzhledem k pestré nabídce aktivit pro děti je žádoucí, aby rodiče sledovali aktuální sdělení na nástěnkách v interiéru mateřské školy a webových stránkách. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně-pohybové aktivity. Pedagogové se plně věnují dětem. Děti zde nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí a soukromí. Při nástupu dítěte do MŠ je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu. Děti mají dostatek času a prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit, příp. v ní později pokračovat. Veškeré činnosti jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem. Vytváříme podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných aktivit v různě početných skupinách. Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí, které to potřebují a pokud se nechtějí účastnit společných činností. Stejně tak existuje možnost soukromí při osobní hygieně. Plánování vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním potřebám. Pro realizaci plánovaných činností se snažíme vytvářet vhodné materiální podmínky – dostatečné, kvalitní a včasné. Při dopoledních didakticky zacílených činnostech, pobytu venku, obědě a přechodu na odpočinek na lehátka je zajištěno souběžné působení obou učitelek.

Kritéria pro přijetí dětí do MŠ:

- Děti v posledním roce před nástupem k povinné školní docházce dle Zákona č. 561/2004 Sb. § 34 odst. 4
- Bydliště dítěte v obci Pěncín, kde mateřská škola sídlí
- Dosažení věku dítěte 5 let v následujícím školním roce
- Dosažení věku dítěte 4 let v následujícím školním roce
- Dosažení věku dítěte 3 let nejpozději do 31. 8. daného roku

4.1 Participativní a týmové řízení

Vedoucí učitelka vymezuje v Pracovním plánu plnění povinností a úkolů všech pracovníků s přihlédnutím na jejich pravomoci. Zaměřuje se na řešení organizačních záležitostí. Důraz se klade na

týmovou spolupráci v prostředí důvěry a otevřenosti. Máme zaveden funkční vnitřní i vnější informační systém. Všichni mají spolurozhodující hlas a měli by se aktivně podílet na dění v MŠ. Vedoucí učitelka průběžně vyhodnocuje práci všech podřízených, verbálně hodnotí jednotlivé dílčí úspěchy a tím motivuje ke kvalitě vykonané práce. Na základě autoevaluace plánuje další pedagogickou práci a chod MŠ. Na spolupráci s rodiči se opět podílí všechny zaměstnankyně školy větší či menší měrou dle záměru plánovaných akcí.

Záměry:

- vnímat týmovou práci jako podmínku pro naplnění cílů ŠVP
- posilovat vědomí celého kolektivu školy, že vzájemné pozitivní vztahy se odráží i na dětech a rodičích
- vést celý kolektiv MŠ k uvědomění si myšlenky, že o tom, jak se bude dítě v MŠ cítit, rozhodují vztahy všech, kteří se na jeho vzdělávání i péči o ně podílejí
- prohlubovat dobrou spolupráci se zřizovatelem, ZŠ a ostatními subjekty

4.2 Personální a pedagogické zajištění

Organizační struktura:

- Statutární zástupce školy (ředitel)	
- Vedoucí učitelka MŠ	- Vedoucí školní jídelny
- Učitelka MŠ	- Kuchařka
- Asistent pedagoga	
- Školnice	

Všichni pedagogičtí pracovníci v MŠ mají předepsanou kvalifikaci. Ředitel školy podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně svojí osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání podle možností MŠ. Každá iniciativa učitelek, související se zkvalitněním vlastního vzdělávacího procesu, je vítána a maximálně podporována. Umožněno je vzdělávání všem pedagogickým pracovníkům. Zaměstnanci MŠ pracují jako tým dle jasně vymezených pravidel. Služby pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče.

Je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek ve dnech pondělí–pátek v délce 3 h. Celý kolektiv školy bude veden k jednání a chování, které bude v souladu s společenskými pravidly a pedagogickými zásadami. Specializovaná služba (logopedie), ke které předškolní pedagog sám

není dostatečně kompetentní, bude zajišťována ve spolupráci s příslušnými odborníky v dopoledních hodinách.

Záměry:

- zajišťovat nákup aktuálních knih a časopisů s odbornou tematikou pro předškolní vzdělávání
- účast na seminářích – každý pedagog dle svého výběru

4.3 Informační a komunikační systém školy

1. Vnitřní

- Porady mateřské školy – po skončení integrovaného bloku, dle potřeby aktuálně
- Informace o programu školy na nástěnce v šatně
- Osobní kontakt s rodiči při předávání dětí
- Zapojení rodičů – Sdružení rodičů do akcí školy
- Občasné dotazníky pro rodiče – spokojenost v různých oblastech, další nabídky a nápady pro pedagogickou práci

2. Vnější

- Individuální pohovory s rodiči, dle potřeby sestavení individuálních plánů pro děti s odkladem školní docházky, speciálními vzdělávacími potřebami a dětmi nadanými
- Plánované schůzky a akce školy
- Studium odborné literatury, využití odborných časopisů
- Spolupráce se ZŠ, MŠ Raková u Konice a Přemyslovice, Policií ČR a dalšími subjekty (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum)

Záměr:

- zapojit rodiče do různých projektů a besed (čtení pohádek v MŠ, myslivecká přednáška apod.)

4.4 Otevřené partnerství, spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci a rodiči se snažíme o oboustrannou důvěru, otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochotu spolupracovat na základě partnerství. Na začátku školního roku zjistíme potřeby jednotlivých dětí a rodin formou konzultačních hodin. Vytvoříme prostor pro vyjádření nápadů, názorů a obav. S rodiči komunikujeme denně při převzetí či předávání dítěte,

umožňujeme rodičům individuální konzultace během roku kdykoliv dle dohody. Budeme usilovat o přátelské ovzduší se snahou, co nejvíce pomáhat při výchově a vzdělávání dětí. Umožníme rodičům podílet se na dění v MŠ, účastnit se různých programů, akcí. Pravidelně a dostatečně je budeme informovat o všem, co se v MŠ bude odehrávat. (viz seznam akcí s přibližným termínem, místem a hodinou – dále jen připomínat a upřesňovat). Nabízíme oboustrannou komunikaci mezi pedagogy a rodiči, založenou na vzájemné důvěře a profesionalitě. Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost o jejich svěřených vnitřních záležitostech, snaží se jednat ohleduplně a taktně.

4.5 Spolupráce se ZŠ

- Podzimní turistické akce Začínáme spolu a Uspávání broučků
- Konzultace o přípravě předškolních dětí do 1. třídy při návštěvě vyučujícího ZŠ v MŠ
- Návštěva dětí mateřské školy v ZŠ se zhlédnutím adventního jarmarku s výtvyry žáků ZŠ
- Příležitostné vzájemné návštěvy kulturních představení
- Návštěva budoucích prvňáčků v ZŠ
- Společné akce se zřizovatelem (uspávání broučků, čarodějnice)

4.6 Spolupráce s pediatrem, s PPP a klinickým logopedem

- Individuální pohovory o dětech a jejich problémech
- Výběr vhodné literatury, pomůcek
- Klinický logoped provádí se souhlasem rodičů odbornou depistáž – doporučí potřebu odborné péče a způsob návštěv

4.7 Spolupráce se zřizovatelem

- Představitelé OÚ se aktivně zajímají o činnost mateřské školy a výrazně ji podporují (opravy a údržba budovy MŠ)
- Děti z MŠ se podílí na různých kulturně-společenských akcích v obci, např. při Vítání občánků
- Pravidelné návštěvy Obecní knihovny s besedou

4.8 Spolupráce s jinými subjekty

- S městským divadlem Prostějov – předplatné pohádek
- S Policií ČR – besedy s ukázkou policejní techniky
- S ČČK v Prostějově s pořady o zdravotědě
- Se zámekem v Náměšti na Hané a Plumlově – poznávání lidových řemesel a tradic s dílničkami
- S kulturními agenturami při organizování pohádkových představení v MŠ
- S Městskou hvězdárnou v Prostějově
- S okolními školami při návštěvě divadla v Prostějově nebo pozvání jiných škol na divadélka do naší MŠ

4.9 Akce organizované školou

- Sběr kaštanů a žaludů pro lesní zvěř
- Prodejní výstavky knih
- Předvánoční besídka
- Karneval v MŠ se soutěžemi, tancem, hrami a tombolou
- Besídka ke Dni matek
- Školní výlet (Zoo, hrad, zámek, příroda)
- Akce „Hledáme poklad“ s oslavou Dne dětí
- Slavnostní rozloučení nastávajících prvňáčků s MŠ

Akce – celoroční

- Návštěvy pohádek v divadle v Prostějově
- Průběžná vystoupení pozvaných subjektů k besedám atd.

Projekty – týdenní

- Plnění obsahu 6 integrovaných bloků

5 Charakteristika vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program *Poznáváme svět kolem nás* byl zpracován na základě dobrého poznání dětí, prostředí MŠ a všech činitelů ovlivňujících vývoj v oblasti biologické a psychologické. Témata integrovaných bloků jsme členily podle ročních období a k nim se vázajícím výročím, svátkům a událostem během roku. Snažily jsme se, aby děti v přirozených souvislostech získávaly reálný pohled na svět a aktivně se na jeho průběhu podílely. ŠVP chceme docílit vyváženého poměru činností motorických, kognitivních a estetických s důrazem na rozvoj osobnostně sociálních a morálních vlastností a dovedností. Formou společné řízené činnosti, ale i dalších činností během celého dne v MŠ by se měla odehrávat jeho realizace.

5.1 Výchovně vzdělávací strategie

- Navodit dobré prosociální vztahy mezi dětmi, rodiči a MŠ.
- Vytvářet ovzduší vzájemné důvěry, pomoci, spolupráce a tolerance.
- Společně s dětmi a rodiči vytvořit pravidla slušného chování – dbát na jejich dodržování.
- Prohlubovat vzájemnou spolupráci s místní ZŠ.
- Rozšířit spolupráci s MŠ Stařechovice a MŠ Přemyslovice.

5.2 Hlavní pedagogický záměr školní vzdělávací činnosti

Záměrem MŠ je dovést dítě na konci předškolního vzdělávání k tomu, aby v rozsahu svých osobních předpokladů získalo přiměřenou fyzickou, psychickou a sociální samostatnost, základy kompetencí důležitých pro jeho další rozvoj učení a schopnosti jednat v duchu lidských a etických hodnot. Náš plán je o putování a objevování světa, jevů, věcí, přírody během celého roku. Ve výběru témat vycházíme z toho, co se kolem nás děje, s čím se děti ve svém okolí setkávají. Reagujeme na všechny aktuální prožitky tak, aby odpovídaly zájmům, potřebám a možnostem dětí. Usilujeme o rozvoj prosociálního chování a rozvoj komunikačních schopností.

Vychází z osobnostně orientované výchovy:

- Respektujeme odlišnost každého dítěte s různým tempem osvojování poznatků.
- Dáváme dětem možnost spoluúčasti, ale i neúčasti v roli pozorovatele, respektujeme pedagogické zásady, pozitivně hodnotíme každého, podporujeme tvořivost, vlastní fantazii.

- Připravujeme děti na budoucí roli školáčka ve spolupráci s rodinou.

Za plnění pedagogického záměru školy zodpovídají obě učitelky.

5.3 Cíle předškolního vzdělávání

Podle RVP PV má předškolní vzdělávání doplňovat rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji učení a poznání. Všechno, co dítě v tomto věku prožije a ze svého okolního prostředí převezme, je trvalé. Osvojení základních hodnot a získání osobnostních postojů, na nichž je založena naše společnost, jednou zhodnotí a uplatní. Důležité je získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí. Při plnění obecných cílů se zaměříme na dílčí cíle v oblasti biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální.

Záměr našeho ŠVP:

Školní vzdělávací program je vlastní a vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Je hlavním dokumentem pro výchovně vzdělávací činnosti mateřské školy. Podle potřeb je možné ho doplňovat a upravovat pomocí dodatků, příloh a celkové aktualizace. Je výchozí dokument pro tvorbu třídního vzdělávacího programu.

- Pozorovat přírodu s jejími proměnami během ročních období, vytvářet u dětí potřebu pečovat o ni a vše živé v ní, chránit ji jako nepostradatelnou součást životního prostředí člověka.
- Vytvářet v mateřské škole atmosféru pohody, duševního a tělesného uvolnění, příznivě ovlivňovat socializační proces.
- Rozvíjet samostatnost a tvořivost dítěte, posilovat jeho zodpovědnost a činorodou aktivitu.
- Zajišťovat rozvoj poznávacích procesů a řeči dítěte v souladu s individuálními předpoklady, dávat dobré základy pro utváření dětské osobnosti

5.4 Specifika předškolního vzdělávání, metody a formy práce

Předškolní vzdělávání maximálně přizpůsobujeme vývojovým fyziologickým, kognitivním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny. Snažíme se, aby vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována.

Metody a formy práce:

- Prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích
- Situační učení
- Spontánní sociální učení založené na principu přirozené nápodoby
- Smyslové vnímání jako základ veškerého přirozeného poznávání
- Učení pokusem – omylem, experimentem
- Spontánní i řízené aktivity vzájemně provázané a vyvážené
- Didakticky zacílená činnost pedagogem přímo nebo nepřímo motivovaná probíhající v menší skupině či individuálně
- Využívání spontánních nápadů, podpora dětské zvědavosti a potřeby objevovat

5.5 Zaměření školy

Zapojením a spolupodílením rodičů na vzdělávání dětí spolu s učitelkami máme záměr cíleně vytvářet podmínky pro bezpečné sociální prostředí a cílené ovlivňování dětí prosociálním směrem. Obě strany musí být dětem vzorem v jednání i činech.

5.6 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřských školách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona se uskutečňuje na základě školních vzdělávacích programů upravených podle speciálních vzdělávacích potřeb dětí.

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Pro děti s priznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování **PLPP (Plán pedagogické podpory)** a pro děti s priznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu **IVP (individuální vzdělávací plán)**. PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ. Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními

vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem.

Plán pedagogické podpory (PLPP) je písemně zpracováván dětem s odloženou školní docházkou a dětem s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně. Náležitosti PLPP jsou vymezeny v příloze č. 3 Vyhlášky č27/2016 Sb.

Obsahuje popis obtíží dítěte, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. Sestavuje jej vedoucí učitelka ve spolupráci s učitelkou. Před zpracováním stanoví vedoucí učitelka termín přípravy a schůzku s rodiči a vedením školy. Na základě těchto schůzek budou stanoveny metody práce a způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností.

PLPP bude vyhodnocován nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření. Pokud nebudou naplněny stanovené cíle, vedoucí učitelka doporučí rodičům návštěvu školského poradenského zařízení. Plán obsahuje podpisy osob, které s ním byly seznámeny.

Individuální vzdělávací plán (IVP) se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení a zákonného zástupce dítěte. Má písemnou podobu. Náležitosti IVP vymezuje příloha č. 2 Vyhlášky č.27/2016 Sb.

IVP vychází ze ŠVP a je součástí dokumentace dítěte ve školní matrice. Je zpracováván nejpozději do 1 měsíce ode dne obdržení doporučení a žádosti zákonného zástupce. Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. Naplňování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně. Sestavuje jej vedoucí učitelka s učitelkou a školským poradenským zařízením. Vedoucí učitelka zajistí písemný souhlas zákonného zástupce dítěte, bez kterého nemůže být IVP realizován. Po podpisu a souhlasu je informována ředitelka školy o zahájení poskytování podpůrných opatření.

5.6.1 Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

- Učitelky ve spolupráci se speciálním pedagogem uplatňují ve vzdělávání těchto dětí princip individualizace a diferenciaci. Činnosti organizují tak, aby mohlo být dítě úspěšné podle svých aktuálních možností, tomu přizpůsobují například i metody a formy vzdělávání
- Učitelky zabezpečují realizaci všech podpůrných opatření při vzdělávání dětí
- Učitelky se sebevzdělávají, osvojují si specifické dovednosti v úrovni odpovídající individuálním potřebám dítěte
- Učitelky na třídě komunikují dle potřeby se zákonným zástupcem dítěte a dalšími odborníky

- Ve třídě, kde se vzdělává dítě s PO, je snížen počet dětí v souladu s platnými právními předpisy
- Dle přiznaného PO a doporučení ŠPZ MŠ zajišťuje asistenta pedagoga

5.7 Vzdělávání dětí nadaných

Dítě, které vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné nebo více oblastech rozumových schopností, pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech, je dítě nadané. Takovým dětem věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dále rozvíjely. V případě velmi výrazných projevů nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci s rodiči, zpracováváme PLPP. Pokud se projeví nadání ve více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. V případě doporučení vypracování IVP, spolupracujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování s rodinou a školským poradenským zařízením.

5.8 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Pro úspěšné vzdělávání dětí od dvou let je nutné si uvědomovat specifika související s úrovní motoriky, jazykového, psychického vývoje dítěte, brát ohled na jiné tempo rozvoje prosociálních vztahů mezi dětmi. Plánování a realizace konkrétních vzdělávacích činností musí být přizpůsobeno možnostem a schopnostem dětí. Podle toho volíme metody a formy práce.

- Děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály. Tomu je třeba přizpůsobit činnosti, průběžně je střídat, sladit spontánní s řízenými. Největší prostor musí být ponechán volné hře a pohybovým aktivitám.
- Je třeba zajistit co největší možné souběžné působení pedagogů v organizačně náročnějších částech dne.
- Vzhledem k nízkému věku dětí od 2 do 3 let je naprosto zásadní spolupráce s jejich zákonnými zástupci.
- Možné je personální posílení mateřské školy o školního asistenta, příp. chůvu. Chůva v mateřské škole bude pomáhat učitelce mateřské školy s péčí o dvouleté děti, a to zejména v oblasti sebeobsluhy dítěte, zajištění bezpečnosti a individuálních potřeb.
- V dané problematice se budeme vzdělávat v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

5.9 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Tato jazyková podpora je poskytována již od samotného nástupu dítěte do mateřské školy. Pokud se ve třídě nachází dítě, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, učitel tomu uzpůsobuje didaktické postupy a cíleně podporuje dítě v osvojování českého jazyka. Mateřská škola tak poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Naším cílem v oblasti jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je dosažení takových jazykových a sociokulturních kompetencí v českém jazyce, které jim při přechodu na základní školu umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

6 Vzdělávací obsah třídního vzdělávacího programu

„POZNÁVÁME SVĚT KOLEM NÁS“

Integrované bloky:

- I. Víťame ťe kamaráde, podzime
- II. Svět kolem mě s barevnou krásou podzimu
- III. Co mohu poznat, prožít a naučit se v zimě
- IV. My jsme malé dětičky, máme chytré hlavičky
- V. Ruku v ruce jarní přírodou
- VI. Přátelský svět dětí a dospělých

Integrovaný blok č. I.

Vítáme ťe kamaráde, podzime

Podtémata:

- Naše společná pravidla
- Já a moji kamarádi, každý jsme jiný
- Stěhovaví ptáci
- Podzim na zahrádce

Charakteristika integrovaného bloku:

Integrovaný blok je zaměřený na seznamování s místem a prostředím, ve kterém děti tráví svůj čas a vytváření pozitivního vztahu k němu, na adaptaci dítěte v MŠ, na vytváření prostředí pohody a bezpečí. Děti si vytváří třídní pravidla, seznamují se s nimi a učí se je dodržovat. Navazují díky nim kontakty s kamarády, s dospělými a učí se žít ve společenství. Utváří si tak základní představu o pravidlech chování a společenských normách. Získávají hodnotu, umí respektovat ostatní i s jejich různými povahovými vlastnostmi. Rozvíjení sebe sama, rozvíjení vztahu s kamarády, snažit se být kamarádský, ohleduplný a umět zaujmout správným postojem k negativnímu chování.

Dále nabízí blok dětem charakterizovat podzimní období typickými znaky, proměnlivostí přírody.

Děti si uvědomují proměnlivost přírody během podzimu, to mohou poznat za využití všech smyslů: sluchem (listí padá, šumí, příroda se klidní), zrakem (barví se listy, dozrávají plody, ptáci odlétají do teplých krajin), čichem (dozrávají plody, voní spadlé listy, les, vlhkost lesa), chutí (zralé ovoce, zeleniny ze zahrádky) nebo hmatem (stopy zvířat, listy, plody v lese). Rozvíjíme v nich úctu k životu ve všech formách. Seznamovat se s vlastnostmi barev, rozvíjet souvislé vyjadřování metodou popisu. Integrovaný blok seznamuje děti s ročním obdobím podzimu, kdy vrcholí odlet ptáků do teplých krajin. Děti se učí rozlišovat stěhovavé ptáky od těch, kteří u nás zůstávají. Prostřednictvím zajímavých činností se snažíme v dětech vzbudit pocit sounáležitosti se živou přírodou.

Zábavnou formou posílíme vztah k přírodě a ukážeme dětem, že i naše zahrádka nám může přinášet nejen starost o ni, ale hlavně velkou radost. Získávat kladný vztah k přírodě, k výsledkům lidské práce.

Klíčové kompetence:

K učení

Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

K řešení problémů

Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

Komunikativní

Komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

Sociální a personální

Se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

Činnostní a občanské

Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Dílčí vzdělávací cíle: s ohledem na oblasti, v nichž se dítě rozvíjí a očekávané výstupy:

- **Dítě a jeho tělo**

- uvědomování si vlastního těla
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Očekávané výstupy: zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

- **Dítě a jeho psychika,**

Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

Očekávané výstupy: vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách

- **Dítě a jeho psychika,**

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

Očekávané výstupy: vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího), poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

- **Dítě a jeho psychika,**

Sebepojetí, city, vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

Očekávané výstupy: odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory, uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

- **Dítě a ten druhý**

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému, osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

Očekávané výstupy: navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho, přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

- **Dítě a společnost**

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí

Očekávané výstupy: začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti, adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

- **Dítě a svět**

- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Očekávané výstupy: zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.), porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Vzdělávací nabídka

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí
- společenské diskuse, rozhovory, individuální i skupinová konverzace (vyprávění podle skutečnosti i obrazového materiálu, podle fantazie aj.)
- komentování zážitků a aktivit – vyřizování vzkazů a zpráv
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů – určování a pojmenovávání vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť i vůně, zvuky), charakteristické znaky a funkce
- motivovaná manipulace s předměty – zkoumání vlastností
- konkrétní operace s materiály (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad)
- spontánní hra

- činnosti zajišťující spokojenost a radost, vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti vedoucí k identifikaci sebe sama a k odlišnosti od ostatních
- společné hry a aktivity nejrůznějšího zaměření
- činnosti vedoucí k porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti vedoucí k ohleduplnosti k druhému, ochota rozdělit se o hračku, půjčit ji, střídat se, schopnost vyřešit spor
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí MŠ
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí a osvojení si role, do níž se dítě dostává
- kognitivní činnosti (kladení otázek – hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- přirozené a zprostředkované poznávání přírodního okolí, rozmanitostí
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu školní zahrady a blízkého okolí MŠ
- poučení o možných nebezpečných situacích (dopravních, kontakt se zvířaty, manipulace s nevhodnými předměty)
- čtení a dramatizace příběhu O poslední vlaštovce
- motorika mluvidel – pískat jako ptáčky
- vytváření základních poznatků o práci dospělých při sklizni podzimní úrody, technická pomoc strojů, uskladnění
- rozvoj kulturních a estetických dovedností ve vztahu k podzimní přírodě

Integrovaný blok č. II.

Svět kolem mě s barevnou krásou podzimu

Podtémata:

- Lesní království
- Podzimní čarování
- Život v trávě a u vody
- Počasí je na draka
- Duchové, dušičky a strašidylka
- Sv. Martin přijíždí, zima přichází
- Lidské tělo
- Chráním si své zdraví

Charakteristika integrovaného bloku:

Prostřednictvím tohoto bloku u dětí rozvíjíme například uvědomění si, že jsou součástí přírody a života na zemi. Naučí se odpovědnosti za vlastní jednání, zdraví a bezpečnost. Naučí se pomoci v nesnázích podle svých možností a sil. Získají kladný vztah k přírodě, k výsledkům lidské práce. Budou umět vnímat živou přírodu, rostliny a živočichy se svými potřebami. Učí se správnému postoji k živé a neživé přírodě. Uvědomí si, zda umí zaujmout správný postoj, zda nekopíruje pouze špatný model chování ze svého okolí.

Charakterizování změn v přírodě v souvislosti se změnou počasí, ročních dob, slovní vyjádření popisu aktuálního počasí, jak vzniká vítr, déšť, mlha aj. Sběr přírodnin a práce s nimi, listnaté a jehličnaté stromy, ptáci a zvířata v lese. Co patří a nepatří do lesa. Základy ekologického chování. Využití přírodnin k rozvoji fantazie a tvořivosti, sběr kaštanů pro zvířátka a jiné podzimní plody pro tvořivé hry.

Dále se dítě učí poznávat zvyky a tradice společnosti, ve které žije. Přispívat k vytváření návyků zdravého životního stylu, vést děti k uvědomění si vlastního těla i zdraví a k ochraně svého zdraví.

Klíčové kompetence:

K učení

klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

K řešení problémů

řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost

Komunikativní

průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

Sociální a personální

se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

Činnostní a občanské

dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

Dílčí vzdělávací cíle: s ohledem na oblasti, v nichž se dítě rozvíjí a očekávané výstupy:

- **Dítě a jeho tělo**

- rozvoj a užívání všech smyslů, osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Očekávané výstupy: vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.), rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

- **Dítě a jeho psychika,**

Jazyk a řeč

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Očekávané výstupy: pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)

- **Dítě a jeho psychika,**

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

Očekávané výstupy: vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení, učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit

- **Dítě a jeho psychika,**

Sebepojetí, city, vůle

- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Očekávané výstupy: ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování, rozhodovat o svých činnostech

- **Dítě a ten druhý**

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Očekávané výstupy: uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je, respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

- **Dítě a společnost**

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Očekávané výstupy: zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

- **Dítě a svět**

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Očekávané výstupy: mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Vzdělávací nabídka

- smyslové a psychomotorické hry
- činnosti zaměřené na poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti k vytváření zdravých životních návyků
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek, sledování filmových a divadelních příběhů a pohádek
- prohlížení a „čtení“ knížek
- přímé pozorování přírodních, kulturních a technických objektů a jevů v okolí, rozhovor o viděném
- rozvoj kulturních a estetických dovedností ve vztahu k podzimní přírodě
- při činnostech směřujících k udržování pořádku v okolí MŠ budovat základy pozitivního

vztahu k přírodě

- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých variant
- činnosti zaměřené k vytváření pojmů a osvojování si poznatků (objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, činnosti vztahující se k časovým pojmům a vztahům v souvislosti s denním řádem a chápáním časové posloupnosti dějů
- cvičení organizačních dovedností
- aktivity podporující sblížení dětí, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, pokus o jednoduchou dramaturgii
- praktické užívání přístrojů, hraček a předmětů i pomůcek v dosahu dětí
- pozorování stavu životního prostředí s jeho proměnami, poznávání ekosystému (les, louka, rybník).

Integrovaný blok č. III.

Co mohu poznat, prožít a naučit se v zimě

Podtémata:

- Těšíme se na Mikuláše
- Pohádková zima
- Adventní čas, už je tu zas
- Rodina o Vánocích

Charakteristika integrovaného bloku:

V rámci tohoto integrovaného bloku se budeme snažit vytvořit dětem pohodovou a klidnou předvánoční a vánoční atmosféru, vytvořit podmínky k radostnému prožití předvánočního času. Budou mít možnost vše vnímat prostřednictvím přímého prožitku – mikulášská nadílka, nadílka od Ježíška, společná příprava na vánoční čas Advent – zdobení stromečku, výroba vánočních ozdob, pečení a zdobení perníčků a jiného vánočního cukroví, posilování citové vazby k rodině. Cílem je seznámit děti s vánočními tradicemi, zvyky, koledami. Děti se naučí básničky, koledy, budou využívat hudebních nástrojů k seberealizaci a k vyjádření svých pocitů, vyzdobí si třídu různými dekoracemi a obrázky s vánoční tematikou. Upevní a posílí kamarádké vztahy, naučí se vnímat potřeby a pocity ostatních.

Klíčové kompetence:

K učení

uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení

K řešení problémů

chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Komunikativní

se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

Sociální a personální

napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

Činnostní a občanské

má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Dílčí vzdělávací cíle: s ohledem na oblasti, v nichž se dítě rozvíjí a očekávané výstupy:

- **Dítě a jeho tělo**

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Očekávané výstupy: koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou, vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu

- **Dítě a jeho psychika,**

Jazyk a řeč

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Očekávané výstupy: sledovat a vyprávět příběh, pohádku, učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)

- **Dítě a jeho psychika,**
Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
 - rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
Očekávané výstupy: záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost, řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“

- **Dítě a jeho psychika,**
Sebepojetí, city, vůle
 - rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
Očekávané výstupy: přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky, prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

- **Dítě a ten druhý**
 - rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
Očekávané výstupy: spolupracovat s ostatními, vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

- **Dítě a společnost**
 - vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
Očekávané výstupy: vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo), vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

- **Dítě a svět**
 - rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
Očekávané výstupy: osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Vzdělávací nabídka

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechové, relaxační činnosti)
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně-pohybové hry a činnosti vztahující se k zimě a vánočním svátkům
- vyprávění toho, co dítě shlédlo
- grafická nápodoba symbolů, tvarů, čísel, písmen
- hry zaměřené k podpoře tvořivosti, představivosti i fantazie
- sledování pohádek k obohacování citového života dítěte
- cvičení v projevování citů (kladných), v sebekontrolě a sebeovládání (záporné emoce)
- hry na téma rodiny o Vánocích
- verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým i dospělými
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry zimního a vánočního zaměření
- četba, poslech a vyprávění pohádek s etickým obsahem a poučením
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslav výročí, svátků s vnímáním zvyků a tradic, kulturních programů)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební aj. podněcující nápaditost, estetické vnímání a tříbení vkusu
- přirozené pozorování přírodního okolí, sledování změn v přírodě (podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty

Integrovaný blok č. IV.

My jsme malé dětičky, máme chytré hlavičky

Podtémata:

- My tři králové
- Zimní sporty
- Zvířátka v zimě
- Pravěk a dinosauři
- Slušné chování, aneb o etiketě
- Každý má svůj domov
- Hurá, je tu karneval!

- Poznáváme emoce
- Mořský svět

Charakteristika integrovaného bloku:

V tomto integrovaném bloku se u dětí budeme zabývat rozvojem tvořivosti, tvořivého myšlení, řešení problému, poučí se z vlastních chyb, pokusí se zjišťovat, jak fungují některé věci a naučí se nebát se chybovat, ale i nést zodpovědnost za své chyby a ty také napravit. Seznámíme se s historií tradice Tří králů, vysvětlení pojmů – tradice, koleda, pranostika. Také si budeme povídat o tom, co můžeme v zimě dělat – probereme zimní sporty a aktivity, ať už ty, které děti samy realizují nebo ty, které zatím neznají a neumí. V rámci toho budeme s dětmi v různých sportech soutěžit a podporovat v nich soutěživost, týmového ducha a radost ze zažité výhry, ale také schopnost vyrovnat se s prohrou. Dále se naučíme správný postoj ve vztahu k ochraně zdraví při zimních sportech, při objevování rozmanitosti světa, při získávání pozitivního vztahu k mluvenému slovu, literatuře.

V zimním období děti nebudou zapomínat i na zvířata, která u nás žijí, povedeme je k vytvoření si povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností a planetou Země.

Hravou a zábavnou formou je seznámíme se základními informacemi o dinosaurech, kde si vysvětlíme rozdíl mezi býložravcem a masožravcem a seznámíme se s některými druhy dinosaurů. Budeme se snažit, aby děti vnímaly prostřednictvím všech smyslů a aby se uměly vyjádřit prostřednictvím různých činností – výtvarných, pohybových, hudebních, dramatických a dalších.

Přiblížit a zopakovat si s dětmi základy slušného chování. Seznámit je se slovem: „etiketa“. Osvojit si základní slušné vystupování, správné stolování, jednání s druhým v různých společenských situacích.

Rozvineme vědomosti o místě bydliště a životě v naší obci. Umožní hledání odpovědí na zvědavé otázky o sobě, životě a činnostech lidí.

Budeme se opět seznamovat s tradicemi tentokrát spojenými s masopustem, který si oslavíme i vlastním karnevalem.

Zaměříme se na několik hlavních emocí jako je radost, smutek a zlost. Budeme poznávat emoce druhých a pracovat s nimi.

Zaměříme se na získávání poznatků týkajících se vody na Zemi ve všech jejích podobách. Děti se hravou formou seznámí s vlastnostmi vody, s životem u vody v našich klimatických podmínkách, s koloběhem vody v přírodě. Společně si připomeneme význam čistoty vod pro život člověka.

Klíčové kompetence:

K učení

se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

K řešení problémů

si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

Komunikativní

se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

Sociální a personální

projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost, samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

Činnostní a občanské

ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit, dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

Dílčí vzdělávací cíle s ohledem na oblasti, v nichž se dítě rozvíjí, a očekávané výstupy:

• **Dítě a jeho tělo:**

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí

Očekávané výstupy: zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku), zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

- **Dítě a jeho psychika,**

- Jazyk a řeč**

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

- Očekávané výstupy: porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách), sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech, popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)

- **Dítě a jeho psychika,**

- Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace**

- vytváření základů pro práci s informacemi

- Očekávané výstupy: zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi), nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

- **Dítě a jeho psychika,**

- Sebepojetí, city, vůle**

- získání relativní citové samostatnosti, rozvoj schopnosti sebeovládání

- Očekávané výstupy: prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)

- **Dítě a ten druhý**

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

- Očekávané výstupy: porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad, dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

- **Dítě a společnost**

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

- Očekávané výstupy: chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez

předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí, uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

- **Dítě a svět**

- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit, vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Očekávané výstupy: uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc), všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

Vzdělávací nabídka:

- zařazení didaktických her, slovní hříčky s rýmování
- hry se slovy, sluchové a rytmické hry, artikulační cvičení a slovní hádanky
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností (velikost, materiál, váha)
- vysvětlení pranostik, např. *Na Nový rok o slepičí krok. Na Tři krále o krok dále.*, správná výslovnost, rytmizace, hra na tělo
- zpěv Tříkrálovské koledy – využití orffových nástrojů, ozembuch, klavír, harmonika, rolničky
- hry vyžadující vůli, vytrvalost a sebeovládání
- zdravotně preventivní pohybové cvičení s kroužky, využití prvků jógy
- navazování situace, pokládání otázek: *Co je nebezpečné? Co by se mohlo stát? Co bys udělal, kdyby...?*
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání, co kolem sebe vidí, co prožívají (poznatky o živé přírodě)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných technik
- námětové hry Na dinosaury a využitím motivujících převleků
- rozdíl mezi městem a vesnicí, města v našem okolí, jaké jsou tam stavby, památky, kultura a zábava
- seznámit děti s některými lidovými tradicemi v období masopustu

- umět pojmenovat skupenství vody, rozlišovat různé podoby vody na Zemi
- poznat nejznámější rostliny a živočichy žijící u vody a ve vodě
- seznámit se s využitím vody k lodní dopravě a výrobě elektřiny
- voda v umění

Integrovaný blok č. V.

Ruku v ruce s jarní přírodou

Podtémata:

- Vesmír
- Rozkvetlá zahrádka
- S kapičkou kolem světa
- Jarní svátky
- Zvířátka na dvorku
- Škola ťuká na dveře
- Knížka je můj kamarád
- Máme rádi svou Zem

Charakteristika integrovaného bloku:

Vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí, sluneční soustavou, Sluncem, měsícem.

Hlavním záměrem je seznámit děti s krásami jarní přírody a jejími proměnami: změny počasí, první jarní květiny, pučení stromů, přilet ptáků z teplých krajin, probouzení hmyzu, zvířata a jejich mláďata.

Blok je zaměřený i na rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, na vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách. Sledujeme události v obci a zapojujeme se do tradičních oslav. Vycházíme z prostředí, ve kterém děti žijí, z tradic a folklóru, který je obklopuje.

V tomto bloku vedeme děti k poznávání rozdílů mezi domácími a volně žijícími zvířaty, pojmenováváme různé živočišné druhy, učíme se je od sebe rozpoznat, obohacujeme si slovní zásobu. Učíme děti vnímat, jak jsou tyto živočichové zranitelní, vedeme je k rozvoji empatického citění a chování.

Naučit se poznávat barvy, rozlišovat geometrické tvary, rozdíly ve velikosti. Prostřednictvím pokusů se dozví o různých vlastnostech vody a jejich přeměně. Zbavit se zbytečného ostychu

z neznámého prostředí, lidí při návštěvě ZŠ, u zápisu.

Děti se také budou seznamovat s klasickými dětskými knihami, jejich autory a ilustrátory. Seznámí se s dalšími knihami jako je encyklopedie, básně a jinými informačními kanály (časopisy, internet). Skrze prvky environmentální výchovy a tím rozvíjet kladný vztah k přírodě a její ochraně. Podpořit rozvoj jemné motoriky, prostorové představivosti a smyslů, rozvíjet tvořivost a kreativitu. Cílem je také naučit děti spolupracovat s ostatními.

Klíčové kompetence:

K učení

se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

K řešení problémů

užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

Komunikativní

dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.), ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

Sociální a personální

si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky, chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské

chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá, má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

Dílčí vzdělávací cíle s ohledem na oblasti, v nichž se dítě rozvíjí a očekávané výstupy:

- **Dítě a jeho tělo**

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Očekávané výstupy: ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.), zachovávat správné držení těla

- **Dítě a jeho psychika,**

- Jazyk a řeč**

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Očekávané výstupy: formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat, projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

- **Dítě a jeho psychika,**

- Poznávací schopnosti, představivost a fantazie, myšlenkové operace**

- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

Očekávané výstupy: postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí, chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)

- **Dítě a jeho psychika,**

- Sebepojetí, city, vůle**

- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Očekávané výstupy: respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněná a zdůvodněná povinnosti, být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

- **Dítě a ten druhý**
 - rozvoj kooperativních dovedností

Očekávané výstupy: uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou, odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

- **Dítě a společnost**
 - seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Očekávané výstupy: zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod., pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat

- **Dítě a svět**
 - seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Očekávané výstupy: mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí, pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Vzdělávací nabídka:

- artikulační hry a hry se slovy
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy zajímavých objektů a dětských kulturních akcí apod.)
- aktivity přibližující dětem pravidla vzájemného styku (zdvořilost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, pravda, otevřenost a upřímnost apod.) v jednání s lidmi.
- mít základní poznatky o zeměkouli, vesmíru, Slunci, Měsíci, sluneční soustavě, planetě Zemi
- seznamovat se s vlastnostmi písku, kamene, půdy, vody
- vnímat svět jako rozmanitý, pozoruhodný, pestrý a různorodý
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety

- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, k důležitým budovám a jinak významným objektům).
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodninami i umělými materiály v okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Integrovaný blok č. VI.

Přátelský svět dětí a dospělých

Podtémata:

- Čáry, máry, až já budu velký
- Já a moje maminka
- Včely
- Cesta kolem světa
- Kdo nás zachrání
- Dopravní prostředky kolem nás
- Den otců
- Zvířátka ze ZOO
- Loučím se školko – hurá prázdniny

Charakteristika integrovaného bloku:

Integrovaný blok blíže seznamuje děti s profesemi dospělých. Dítě má získat kladný vztah k práci, poznat její důležitost a v globálním měřítku si uvědomit, že ne každý na světě má práci.

V květnu si budeme s dětmi povídat a připravovat se na Den matek. Nacvičíme pro maminky besídku, vyrobíme pro ně přání i drobný dárek. Tento svátek využijeme i k prohlubování citových vztahů k členům rodiny, k sobě navzájem, ale i k přírodě kolem nás. Stejně jako maminky mají

svátek i tatínkové a zaslouží si ho oslavit.

V další části IB budou děti poznávat rozmanitost přírody, dozví se o hmyzu, rostlinách na louce, o včelách a jejich významu pro přírodu.

Budeme si povídat o prázdninách, o tom, kam děti pojedou. Zahrneme zde téma cesta kolem světa, návštěva ZOO apod. Budeme poznávat odlišnosti jiných kontinentů, národností, kultur a zvyků prostřednictvím různých aktivit.

Děti se různorodými činnostmi seznamují s pravidly vedoucími k jejich bezpečnosti. Učí se reagovat na dopravní situaci a orientovat se v základních pravidlech silničního provozu. Rozvíjíme vlastnosti, které ovlivňují reakci dětí při chování v určitých dopravních situacích – paměť, pozornost, soustředěnost, ukázněnost, ohleduplnost, vnímání i orientaci v prostoru, vnímání nebezpečí. Budeme u dětí rozvíjet schopnost spolupráce. Procvičit a prohloubit s dětmi vědomosti a znalosti o dopravních prostředcích a pravidlech silničního provozu.

Dále se zaměříme na získávání informací a rozšiřování znalostí o zvířatech ze ZOO, rozvíjení slovní zásoby a fantazie u dětí. Zařadíme téma dovolených, letní přírody, blížících se prázdnin. Poučíme děti o bezpečném chování po dobu prázdnin – v lese, u vody apod.

Klíčové kompetence:

K učení

má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

K řešení problémů

zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

Komunikativní

ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální

se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout, je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

Činnostní a občanské

si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění

Dílčí vzdělávací cíle s ohledem na oblasti, v nichž se dítě rozvíjí a očekávané výstupy:

- **Dítě a jeho tělo**
 - rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
Očekávané výstupy: ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem, mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

- **Dítě a jeho psychika, jazyk a řeč**
 - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
Očekávané výstupy: správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči, poznat některá písmena a číslice, popř. slova, rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci

- **Dítě a jeho psychika, Poznávací schopnosti, představivost a fantazie, myšlenkové operace**
 - osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
Očekávané výstupy: chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase, vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

- **Dítě a jeho psychika, sebepojetí, city a vůle**
 - rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
Očekávané výstupy: zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.), uvědomovat si své možnosti i limity

(své silné i slabé stránky)

- **Dítě a ten druhý**

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Očekávané výstupy: chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené, chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

- **Dítě a společnost**

- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách, vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Očekávané výstupy: uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají), chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé

- **Dítě a svět**

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Očekávané výstupy: rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně,

Vzdělávací nabídka:

- činnosti směřující k ochraně zdraví, bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- činnosti k seznamování se s elementárními číselnými i matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, geometrické tvary, množství a jejich smysluplná praktická aplikace)
- činnosti k poznávání různých lidských vlastností – záměrné pozorování, čím se mezi sebou liší (psychické i fyzické vlastnosti, rozdílnosti v pohlaví, věku, zeměpisném místě narození,

jazyku) a v čem se podobají

- hry a situace vedoucí k ochraně soukromí a bezpečí svého i druhých
- praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí (praktické ukázky řemesel a povolání s pracovními předměty, praktická manipulace s některými nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění s možností poznat rozmanitost kultur (účast dětí na kulturních akcích, možnost seznámení se s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí, vlastní kulturní a sportovní aktivity dětí)
- využívání přirozených podnětů a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- znát některá zvířata, poznat rozdíly mezi zvířaty domácími a zvířaty ze ZOO; vnímat všemi smysly
- pohybové hry dle výběru dětí (Uvijíme věneček, Na zvířátka, Zlatá brána, Vláček atd.)
- diskuse s dětmi na téma: Co budeme dělat o prázdninách, poučení o bezpečném chování o prázdninách

7 Plán evaluace

Evaluace je proces hodnocení vzdělávacích činností a podmínek vzdělávání realizovaných v MŠ. Zhodnocení je důležité pro porozumění probíhajících procesů, které tím můžeme zlepšit a celkově zkvalitnit ŠVP. Způsob evaluace byl projednán na pedagogické radě. Byl nastaven tak, aby kritéria hodnocení byla v souladu se ŠVP.

Evaluace probíhá na těchto úrovních:

A. Evaluace podmínek školy:

Podmínky materiální, psychosociální, organizační, personální, životospráva, spolupráce s rodiči, ostatními institucemi.

Materiální podmínky:

- Prostory třídy vyhovující skupinovému i individuálnímu činnosti
- Nábytek, tělovýchovné nářadí, hygienické zařízení, vybavení pomůckami, materiálem pro práci s dětmi, obměňování koutků, doplňování
- Hračky – vybavenost, dostupnost pro děti, pravidla používání

- Výzdoba školy – estetické uspořádání
- Zahrada školy – vybavenost na rozmanité pohybové aktivity
- Splnění hygienických a bezpečnostních norem.

Životospráva:

- Spolupráce s vedoucí školní jídelny, zhodnocení vyváženosti stravy, skladba jídelníčku, dostatečný přísun tekutin, nenucení do jídla
- Dodržení zásady zdravého životního stylu, vštěpování těchto zásad dětem, přirozený vzor
- Dostatek volného pohybu v mateřské škole a při pobytu venku (zahrada, vycházky)
- Příchod dětí do mateřské školy dle aktuální situace, přizpůsobivost, pružnost, respektování individuálních potřeb pohybových aktivit, spánku, odpočinku, respektovat vyváženost.

Psychosociální podmínky:

- Respektování potřeb dětí (lidské, vývojové, individuální), navozování pohody, klidu, bezpečí, citlivé jednání, úměrná zátěž dětí
- Rovnocenné postavení všech dětí
- Vydávání jasných a srozumitelných pokynů, dodržování určitého řádu, určit pravidla soužití, naslouchající, vstřícná a empatická komunikace pedagoga
- Podpora dětí v samostatných pokusech, uznanost, přiměřené reakce ocenění dítěte
- Vztahy dospělý x dítě – vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemná pomoc, podpora.

Organizační podmínky:

- Pružnost denního řádu, reagovat na individuální možnosti dětí, aktuální potřeby
- Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání
- Uplatnění adaptačního režimu
- Vyváženost spontánních a řízených aktivit
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí
- Dbát na osobní soukromí dětí.

Personální podmínky:

- Kvalifikovanost, odolnost pedagogů, sebevzdělávání pedagogů
- Zajištění optimální pedagogické péče – organizace prolínání služeb
- Pedagogové pracují profesionálně – vzájemně spolupracují

Spolupráce s rodiči:

- Spolupráce na základě partnerství – oboustranná důvěra, otevřenost, vstřícnost, porozumění, spolupráce
- Možnost podílet se na dění ve škole, informovanost, spolupráce při akcích školy, a i mimoškolních aktivitách
- Využití třídních schůzek, občasných dotazníků k vyjádření postoje rodičů k práci mateřské školy
- Ochrana soukromí rodiny, diskrétnost, takt
- Vyhovět požadavkům rodičů při organizování zájmových kroužků v rámci pobytu dětí v mateřské škole
- Informovanost rodičů o prospívání dítěte, společný postup při výchově, vzdělávání

Spolupráce s ostatními institucemi:

- Dobrá komunikace, ochota spolupracovat, důvěra
- Průběžně – vyhodnocování akcí na veřejnosti (poděkování za zajišťování akcí, oprav a údržby)
- Sponzorské dary

B. Evaluace průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti:

- Evaluace integrovaného bloku vždy po jeho skončení. Hodnotí obě učitelky. Umožňují dostatečně využívat metod prožitkového a situačního učení, přinášejí výsledky, co narušuje výchovně-vzdělávací práci, k čemu je třeba se vrátit
- Evaluace témat a podtémat – jednou týdně konzultace učitelek – splnění cílů, vyhodnocení své práce, připravenost, splněná očekávání, návrhy, opatření
- Evaluace ŠVP – jednou ročně vedoucí učitelka
- Vedení Záznamových archů dětí se specifickými vzdělávacími potřebami a s odkladem školní docházky – průběžně obě učitelky, hodnocení chování dětí ke skupině ostatních, individuální rozvoj a relativní posun dítěte
- Dokumentace školy – zápisy do třídní knihy – jednou za čtrnáct dní kontrola vedoucí učitelkou
- Učitelky si vedou portfolio (zásobník her, námětů a nápadů), práci dětí si slovně hodnotí denně v rámci třídy. Hodnocení vzdělávací nabídky vypracují písemně na konci dané oblasti. Tematický okruh a pokroky dětí třídy hodnotí učitelky společně a provedou písemná

záznam. Na závěr školního roku každá učitelka sepiše sebereflexi.

- Hodnocení vývoje dětí probíhá formou diagnostiky a zaznamenává se do diagnostických listů. Učitelky dětem vedou portfolia, kde zakládají pracovní listy, výtvarné a pracovní výrobky.

C. Evaluace práce pedagoga a provozních zaměstnanců:

- Evaluace práce učitelky – průběžně, dle potřeby – pedagogický styl, cíle a postupy, tvořivost a improvizace – provádí vedoucí učitelka na základě hospitací a pedagogických porad
- Školnice – průběžně individuálně během školního roku – dodržování pracovního řádu, udržování prostor školy a zahrady v čistotě, úspora energie, vztah k dětem, spolupráce s učitelkami, dodržování hygienických a bezpečnostních zásad

D. Metody, prostředky a cíle hodnocení:

- Pozorování, opakované pozorování
- Rozhovor s dítětem, s rodiči, konzultace s ostatními odborníky, diskuse
- Rozbor procesu učení (vhodnost zařazení didaktických her, pracovních listů)
- Rozbor jazykových projevů (úroveň komunikace)
- Rozbor analýzy prací – výtvorů dětí
- Anamnézy (rodinné i osobní)
- Sociometrické metody (rozbor chování a jednání ve skupině, vztahy, postavení dítěte ve skupině)
- Analýza vlastní pedagogické aktivity

E. Plán autoevaluace

Při vytváření školního vzdělávacího programu nelze postupovat bez podrobné analýzy podmínek školy a zjištění všech faktorů, které vzdělávání ovlivňují. Zjištění současného stavu, definování silných a slabých stránek, příležitostí ale také rizik, je pro školu důležitým výchozím bodem. Proto je analýza aktuálního stavu v naší škole jedním z prvních kroků přípravy ŠVP. Ke zjištění potřebných údajů budeme využívat různé informační zdroje a analytické prostředky.

K těm nejčastějším budou patřit:

a) vlastní materiály

- jedná se o informace z výročních a inspekčních zpráv, vlastní statistická šetření, údaje z dotazníků

b) setkání, diskuse

- neformální setkání pedagogů, provozní porady, setkání s rodiči, s představiteli obce, semináře, ankety apod.

c) dotazníky

- prostřednictvím dotazníků se nezjišťují jen fakta, ale i názory a přání – je to nejrychlejší prostředek k získání zpětné vazby

d) SWOT analýza

- tato analýza patří mezi nástroje, které využijeme pro kvalitní vyhodnocování činnosti školy ve spolupráci s co nejširším týmem pracovníků – cílem analýzy jsou vlivy na školu a její možnosti systematicky uspořádat

Evaluace školního kurikula:

- Hodnocení materiálních podmínek
- Hodnocení personálních podmínek
- Hodnocení organizačních podmínek
- Hodnocení psychohygienických podmínek
- Hodnocení pedagogických podmínek
- Spolupráce se ZŠ, zřizovatelem a veřejností
- Závěrečné hodnocení výsledků vzdělávání

Předmět evaluace	Formy, metody	Časový plán, pomůcky	Odpovědnost
Hodnocení materiálních podmínek	Pedagogické a provozní porady	Průběžně	Sedláková Pavelová Řezníčková
Hodnocení personálních podmínek	Vzájemná hospitační činnost, pedagogické a provozní porady	Průběžně Zápis z porad	Sedláková Pavelová
Hodnocení	Kontrola a hospitační	1x za měsíc	Sedláková

organizačních podmínek	činnost, konzultace, pedagogické a provozní porady	Zápis z porad	Pavelová
Hodnocení psychohygienických podmínek	Konzultace, besedy, prevence šikany a sociálně patologických jevů	1x ročně	Sedláková Pavelová
Hodnocení pedagogických podmínek	Konzultace, pedagogické porady, hospitační činnost, samostudium	Průběžně	Sedláková Pavelová
Spolupráce se ZŠ, zřizovatelem a veřejností	Vzájemné návštěvy, společné provozní a pedagogické porady, výstupy na veřejnosti	Průběžně dle pokynů paní ředitelky Zápisy z porad	Sedláková Pavelová
Závěrečné hodnocení výsledků vzdělávání	Rozbor ŠVP PV	1x ročně	Sedláková Pavelová

Evaluace třídního kurikula:

- Denní vyhodnocování realizace vzdělávání, zda byly naplněny dílčí cíle, klíčové kompetence
- Vedení nových diagnostických záznamů o dětech
- Evaluace integrovaného bloku
- Vytvářet partnerské vztahy mezi školou a rodiči

Předmět evaluace	Formy, metody	Časový plán, pomůcky	Odpovědnost
Denní sebereflexe učitelky	Sebereflexe	Denně	Sedláková Pavelová
Diagnostické záznamy o dětech	Založení nových záznamů	Září, leden, červen Záznamové listy, portfolia dětí	Sedláková Pavelová

<p>Evaluační listy učitelky</p>	<p>Evaluační listy Po skončení integrovaného bloku</p>	<p>Sedláková Pavelová</p>
<p>Evaluační listy Po skončení integrovaného bloku</p>	<p>Praktické ukázky s děťmi</p>	<p>Průběžně</p>
<p>Evaluační listy Po skončení integrovaného bloku</p>	<p>Sedláková Pavelová</p>	<p>Sedláková Pavelová</p>

Systematickým shromažďováním informací a jejich analýzou usilujeme o vylepšování úrovně mateřské školy. Evaluaci vnímáme jako proces dynamický, stále se opakující a nikdy nekončící. Rády bychom, aby evaluace přispěla ke kvalitě práce v naší mateřské škole.